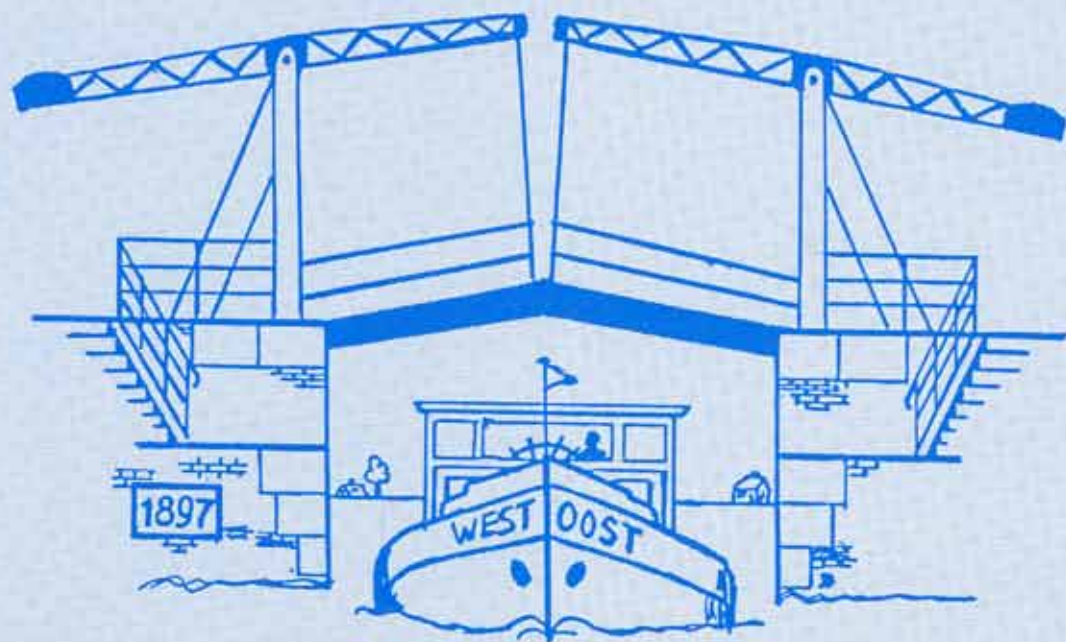

DORPSORGaan SPAARNDAM

dorpsorgaan

BLAD VAN DE DORPSRAAD SPAARNDAM

onder verantwoordelijkheid van de redactie.

22 e jaargang 1988 no. 3

Redactieleden:

Gerrit v.d. Beldt

Jan Berk

Ageeth de Kuyser

Hanneke Luytze

Teuni v.d. Sluys

* ZIT ER MUZIEK IN ? *

Hoe vaak hoor je niet in het dorp praten over die goede tijd met Cresendo en Kunstkring? Over tijden waarin samen muziek maken een tijdsbesteding was waar je alles voor over had? Tijden waarin men tijd had en nam voor samen musiceren. Tijden die langzamerhand weer terugkomen omdat we toch ervaren dat muziek maken een ontspanning is waar je veel voldoening in vindt en energie bij opdoet voor andere haastzaken die onze huidige tijd zouden opeisen....!

Wat is er nu bijvoorbeeld mooier dan een dorpsfanfare - Bert Haanstra heeft dat immers zo treffend laten zien in zijn film "Fanfare" die hij op de Spaarndamse situatie van weleer baseerde - een voorbeeld overigens van hoe het niet en wel moet!

Onze Kolk is er al voor ingericht, de muzikanten kunnen komen, nu nog de organisatie!

Muziekcentrum Kennemerland heeft de kennis en mensen ervoor om iets te helpen opzetten. (Aspirant)-Muzikanten moeten zich verenigen en melden.

Een hint: neem even de tijd om erover na te denken. De redactie kan u alleen maar daartoe stimuleren en vervolgens uitnodigen dit Dorpsorgaan vol dorpsklanken ter hand te nemen.

En over muziek gesproken, het 80-jarig Spaarndams gemengd koor laat zich in oktober graag horen.

Hoe dan ook - daar zit muziek in.

Redactie

mededelingen van de dorpsraad

DE DORPSRAAD HEEFT.....

- * een voorstel ter inzage ontvangen over de renovatieplannen betreffende de Woerdersluis.
- * aan openbare werken te Haarlem en het Hoogheemraadschap van Woerden naast haar eigen commentaar ook een aanvullend technisch commentaar kunnen leveren door het inschakelen van een technisch adviseur.
- * de gemeente Velsen nadere informatie gevraagd over de plannen van genoemde gemeente tot het aanleggen van een 'zuiveringsmoeras' in de nabijheid van Spaarndam.
- * met genoegen geconstateerd dat de kunstmarkten weer plaatsvonden deze zomer.
- * met gemengde gevoelens de plaatsing van halve 'sluisdeuren' in de Kolk waargenomen.
- * regelmatig algemene informatie ontvangen welke ter inzage gelegd wordt in het dorpscentrum/bibliotheek.
- * met genoegen geconstateerd dat na herhaald overleg met politiewijkteam Haarlem-Nrd. er regelmatig verkeer gecontroleerd wordt op de dorpsdijk.
- * in het investeringsplan stads-en dorpsvernieuwing van Haarlem met verbazing geconstateerd dat Spaarndam niet in deze nota voorkomt.
- * heeft dan ook gereageerd en opnieuw de onderwerpen als verlichting-parkeergelegenheid-dorpsdijk etc. aan de orde gesteld.
- * regelmatig de klacht binnengekomen dat op het Kerksplein zo slecht geparkeerd wordt. Autoparkeerders wordt dringend gevraagd rekening te houden met voetgangers, óók vanaf de trappen.
- * de renovatiewerkzaamheden aan de rollaag met genoegen gevolgd. Het reeds voltooide deel ziet er goed uit.
- * veelvuldig contact gehad met openbare werken van Haarlem en verkeerspolitie Haarlem over de verwarrende verkeerssituatie op de Nieuwe Rijkweg betreffende het "fietspad" dat éénzijdig op de weg is aangebracht (zie voor meer informatie verder in dit blad)
- * de renovatie van de "blauwe brug" ook op de voet gevolgd en gelukkig kunnen constateren dat de brugleuningen in oude vorm zijn gebleven.
- * een goed verzorgd en deskundig rapport ontvangen van de Vereniging Hekslootpolder en daarop met kritische kanttekeningen positief gereageerd daar er gemeenschappelijke belangen zijn waar beide instanties voor staan.

3

- * met verontwaardiging moeten vernemen dat de uitwerking van het op stapel staande verlichtingsplan verdere vertraging dreigt te ondervinden.
- * haar zorgen over het lot van de sportvelden en het trapveldje in verband met woningbouwplannen aan de Ringweg in de nabije toekomst.
De Dorpsraad gaat er vanuit dat, voordat er met de bouw gestart wordt, vervanging van sportvelden en trapveldje gerealiseerd is.

FIETSSTROOK SPAARNDAMSEWEG

Op het Jaagpad langs het Spaarne is tussen de Jan Gijzenvaart en Spaarndam een rode fietsstrook gemaakt. Dit is gebeurd omdat de weg toch aan een nieuwe slijtlaag toe was en het overheidsbeleid luidt dat in die gevallen zoveel mogelijk aan dergelijke fietsstroken dient te worden gedacht. Zo ook hier. Maar toen bleek dat er geen plaats was op het huidige wegprofiel voor stroken aan weerszijden heeft men er toch maar alvast één aangelègd. Dit nu bleek verwarring te stichten: nogal wat wielrijders, gaande van Spaarndam naar Haarlem gingen ook op deze fietsstrook rijden, weken uit tot midden op de weg bij tegemoet komende fietsers en zwalkten gevaarlijk over de weg bij achterop komende auto's. Hierop geattendeerd heeft de Dorpsraad zich begin augustus in verbinding gesteld met Openbare Werken en de Verkeerspolitie van Haarlem.

Resultaat:

- Er komt een bord aan Spaarndamse zijde "Fietzers rechtshouden"
- Aan de weg zoals deze nu is gebeurt verder niets.

Commentaar:

- Als dit laatste op waarheid berust had de fietsstrook beter achterwege kunnen blijven. De bedoeling (veiligere weggebruik) zal zo niet bereikt worden. Overigens zou het géén overbodige luxe zijn om drastisch het plaatselijke openbare groen te lijf te gaan want dit belemmert het uitzicht en overwoekert ten dele de nieuwe fietsstrook de meeste tijd van het jaar.

Tenslotte nog dit:

- Wist u dat een rode fietsstrook wettelijk geen rijwielpad met exclusieve rechten voor de gebruiker is? Het geldt slechts als een aanbeveling om, al fietsend daarop bij voorkeur te rijden en al rijdend in ander vervoermiddel of wandelend daar bij voorkeur niet te zijn.
- Realiseert u zich dat - nu de fietsstrook er nu eenmaal is dat de auto's, toch méér dan voorheen rechts houden en dat naast elkaar fietsen eigenlijk niet meer kan?

©.P.Stapel

KRONIEK VAN SPAARNDAM

PERIODE 1-6-1988 TOT 1-9-1988.

De zomer is al weer bijna voorbij. Het was een echte Hollandse zomer die we wel weer snel zullen vergeten. De prachtige mei-maand werd gevolgd door een juni- en julimaand met weinig zon. Augustus was beter. Op 11 augustus verscheen er zelfs een foto van de Boezembrug in het Haarlems Dagblad op de voorpagina, met "stoere binken" die vanaf de brug in de Boezem sprongen om wat afkoeling te zoeken. Lang duurden deze warme dagen niet. Al snel werd het oude patroon van afwisseling tussen bewolking, regen en zon hervat. Maar we hebben zeker niet te klagen. Op vele plaatsen in de wereld waren er natuurrampen: droogte in de Verenigde Staten, overstromingen in Soedan, Mexico en Bangla Desj. Veel ellende voor de mensen in die gebieden was het gevolg.

De redactie van het Dorpsorgaan is deze zomer een verheugende ontwikkeling op het spoor gekomen. Jonge dorpsgenoten zijn al druk bezig om zich te oefenen in de journalistiek. Als dus over enige tijd redactieplaatsen zullen openvallen staan de opvolgers klaar die kunnen profiteren van de ervaring die ze nu hebben opgedaan.

In Spaarndam-West op 't Vissersend verschijnt regelmatig de

Spaarndammer Courant

opgericht 19 december 1987 Oplage 75

redactie-adres: 't Vaartje 15
2063 KC Spaarndam
tel. (023) 381535

Op 8 mei kwam al de 18 e editie uit. Het is een keurig verzorgd blad, getypt op een echte tekstverwerker. De opmaak heeft een professioneel karakter. De inhoud is gerangschikt onder de volgende titels: Zaanenlaan levert lage tarieven op Bevrijdingsdag; Modernisering; 3 Nieuwe attributen voor Speeltuin Nieuw Leven; strip-pagina; sport: Gullit en Van Basten hielden in Milaan; een interview met de leden van de popgroep Bros. Wie de redactie vormen staat niet vermeld en er worden ook geen abonnee-kosten genoemd.

Begin juli verscheen nummer 18 van het Burcher Weekblad. Het is een publicatie die op de eerste plaats bestemd is voor de bewoners van de van de Burch-straat in Spaarndam-Oost. Er staat een gezellige poes op de voorpagina die met een bril op zijn neus zit te lezen uit een boek. Omdat de kft van blauwkleurig karton is, kunnen we hier geen copie afbeelden. De inhoud bestaat uit de volgende artikelen: het Straatfeest, met een echte foto hoe het was in de van de Burchstraat tijdens het straatfeest van 25 juni; nieuws en mededelingen van de redactie; een puzzeltje; ingezonden stukken; een interview met Elly en Piet de Regt, met Marian Siemensma; een gecopieerd stukje over het leven van een pad; een prijsvraag en een gecopieerd verhaal over de belevenissen van ene Hubert. De kosten van het Burcherweekblad bedragen 75 cent per keer. Frederike en Lonneke vormen de redactie.

De opmaak van het Burcher Weekblad is duidelijk minder professioneel dan die van de Spaarndammer Courant. Daar staat tegenover dat het plaatselijk nieuws in het B.W. het voornaamste is terwijl in de S.C. dat slechts een ondergeschikte rol vervult. Eigenlijk zouden de redactieleden elkaar prachtig kunnen aanvullen. We wensen hun in ieder geval erg veel succes toe en spreken onze bewondering uit voor hun niet geringe prestaties.

In het Haarlems Dagblad lezen we dat zuster Boon is overleden. Jarenlang was zij een bekend figuur in Spaarndam die als wijk-verpleegster vele mensen liefdevol verzorgd heeft.

Aan de Westkolk werd "Galerie Westkolk" geopend in voorheen "t Judasoo". Leon Spierenburg en zijn vrouw exposeren er hun schilderijen en zilversmeedwerk en Kitty Berk haar lampekappen.

Op de IJdijk werd een comfortabeleabri geplaatst. Aan al die reclames is het even wennen. Of het in het "Beschermd Dorpsgezicht" past is een andere vraag, maar jekunt de tijd niet stilzetten. Voor de mensen die met de bus reizen is het in ieder geval een grote verbetering.

zo 29 mei: In het VARA-programma "Achter 't Nieuws" zagen we meester Thissen en de kinderen van de zesde klas tegenwoordig heet dat achtste groep van de St. Adalbertusschool. Het ging over de betekenis van het donor-codicil.

ma 6 juni: Vandaag overleed Bernardus van Assema. Ome Ben, zoals hij op het dorp genoemd werd, woonde jarenlang naast de Woerdersluis aan de IJdijk 13. Hij was de weduwnaar van Johanna Hendrika Maria Balm. Zijn leeftijd was 90 jaar.

za 11 juni: IJclub "Nova Zembla" is er in geslaagd om met veende krachten op het wielercircuit van H.S.V. "De Kampioen" in het Westhoffbos een skeelerbaan aan te leggen. Veertig kubieke meter zand en zestig ton asfalt waren nodig voor de realisatie van een prachtige baan van 425 meter. Yvonne van Gennip verrichtte de opening.

zo 12 juni: In de Hervormde Kerk werd een middagpauzedienst opgenomen door de NCRV. Voorganger was dominee Mak uit Westzaan en de muziek werd verzorgd door de sopraan Wieke Ubels en organist Kees Hugos.

Het valt steeds weer op hoe de mensen in het oude dorp bezig zijn het aanzien van hun woningen te verfreaaien. Deze keer werden de huizen op de hoek van de Westkolk en de Taanplaats geschilderd en kreeg het grijze stucwerk een nieuw, fris aanzien. Ook de gevel van Westkolk 32 werd onder handen genomen en opgeknapt.

De sluisdeuren bij de Balkbrug zijn door "Rijnland" geheel vernieuwd. Het heeft lang geduurd, maar dat is weer snel vergeten. Met de kaapstaanders erbij vormt het nu een prachtig geheel. We hopen dat ook het remmingwerk wordt herplaatst.

di 21 juni: Nederland-Duitsland 2-1.

do 23 juni: Vandaag overleed Pieter (Piet) van Meesche. Hij woonde aan de Kerklaan 37 en bereikte de leeftijd van 75 jaar.

za 25 juni: Er werden weer Kolkdagen gehouden en dat betekende Zeilischepen in de Kolk. Een mooi gezicht. Voor het eerst was er dit jaar geen kermis en daar zal verschillend over gedacht worden. Aan de Van der Burchstraat werd een groot pleinfest gehouden, georganiseerd door Frederike Egmond en Lonneke Thissen. Het

onderwerp van gesprek was natuurlijk de 2-0 overwinning die Nederland op Rusland behaalde en daardoor Europees kampioen werd.
di 28 juni: "Nova Zembla" organiseert een gezellige fiets-puzzeltocht.

do 30 juni: Vandaag overleed Paulus Petrus Maria Boeres. Paul werd 60 jaar en woonde aan de Kerklaan 20.

za 2 juli: Tandarts H.H. Edons aan de Spaarndammerdijk 85 A heeft gezelschap gekregen. In zijn pand is nu ook de verloskundige N. Visser gevestigd.

In het Haarlems Dagblad het bericht dat de "Bridgeclub in Spaarndam groeit". Men heeft al 25 leden.

za 16 juli: Noodweer teisterde de eerste van een serie van vijf kunstmarkten die dit jaar weer gehouden werden.

di 19 juli: De politie gaf vijf vrachtwagenchauffeurs een bekeuring omdat hun vrachtwagens veel te zwaar waren voor de B-weg die over de Slaperdijk naar Spaarndam voert. Een goede zaak. De dijk heeft toch al zo te lijden. Op sommige plaatsen dreigt de rollaag het te begeven. Op 't Viessersend werd juist deze zomer een oud stuk rollaag vervangen. Sommige huizen staan te schudden als het zware verkeer passeert. In de gemeentelijke verkeersnotitie die in Haarlem juist op die dag verscheen stond o.a. te lezen dat bij de provincie moest worden aangedrongen op een bijdrage aan de financiering van een rondweg rond Spaarndam. Dat zou pas echt een verlichting betekenen voor de verkeerssituatie op het dorp.

vr 22 juli: Onze dorpsgenoot Bart Wiedemeijer die voor de P.v.d.A 10 jaar lid van de Haarlemse Gemeenteraad is geweest, neemt afscheid van de politiek.

Een andere dorpsgenoot, A.C. van Zijlen, die namens de P.v.d.A in de Gemeenteraad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude zitting heeft, mocht in juni als "stagewethouder" een aantal vergaderingen van B. en W. van Haarlemmerliede bijwonen. Zo kon hij een kijkje nemen "in de keuken van het dagelijks bestuur". Een situatie die alleen in een kleine gemeente kan voorkomen en alleen mogelijk is als de verhoudingen goed zijn. De P.v.d.A. heeft immers zelf geen wethouder in Haarlemmerliede. Dit is een goed voorbeeld hoe een harmoniemodel kan functioneren. Het felle oppositiemodel is voor de gemeentelijke politiek minder geschikt, zeker voor kleine gemeenten.

In de krant een prachtige foto van Henk Hoogland voor zijn "Café Spaarndam" aan de Westkolk 10. Wij heeft hier helemaal zijn draai gevonden. Er stond een prima verhaal bij.

ma 25 juli: De grote vakantie is nu ook voor de basisscholen begonnen. Van Speeltuinvereniging "Nieuw Leven" ontvingen we een "Vakantiekalender" boordevol activiteiten om de jeugd gedurende zes weken zoet te houden. Onze bewondering is groot. Begin juni was er al de Avondvierdaagse geweest en nu al weer dit programma. De bestuurders gunnen zich geen rust en de jeugd vaart er wel bij.

za 13 augustus: De laatste kunstmarkt van 1988. Organisator Louis Goumy spreekt van een groot succes dat voor herhaling vatbaar is. Het was het eerste jaar dat hij de organisatie leidde nadat jarenlang Gerda en later Annemiek Spierenburg de coördinatie in

handen hadden. Kees Hughe zorgde er voor dat in de Hervormde Kerk tijdens de kunstmarkten concerten werden gegeven en o.l.v. Baukje de Vries en Adri de Regt werden er in en vanuit het Dienstgebouw van de Hervormde Kerk allerlei activiteiten ontplooid.

do 25 augustus: Een leuke foto van Cheska Polderman in de krant. Cheska had op advies van meester Zwetsloot van de Spaarneschool een brief geschreven aan de beroemde schrijver Roald Dahl. Ze wilde zo graag weten hoe het met een bepaalde gebeurtenis uit het boek "De Heksen" was afgelopen. Ze kreeg een persoonlijk antwoord terug waarin de schrijver aangaf dat het onopgehelderd moest blijven omdat "het leven maar saai is als er geen mysteries bestaan". Hij ondertekende met "Love, Roald Dahl". Erg leuk.

zo 28 augustus: Aan de Noorderweg werd Mirjam Oostwouder door de bliksem getroffen tijdens een kort maar hevig noodweer. Twee dagen later overleed ze. Mirjam werd 22 jaar.

di 30 augustus: Na de bouwvakvakantie is men begonnen de Slaperdijk door te graven ter hoogte van de Vlietweg om zo een verbinding te maken met de nieuwbouw in de Velsbroekpolder. Hoe is 't mogelijk dat de Provinciale Waterstaat en Rijnland dat zo hebben laten gaan. Toen er wat tegengas werd gegeven zorgde de gemeente Velsen ervoor dat er zolang een zanddijk werd aangelegd. Dat is een lachertje natuurlijk. Iedereen die op het strand wel eens met zand heeft gespeeld weet wat zand tegenover de vloedstroom waard is. Vlak in de buurt is een gronddepot. Dat ligt dan wel aan de verkeerde kant in geval van nood. De zee is helaas nooit te vertrouwen. In 1953 stond het water in IJmuiden maar een klein stuk onder de deuren van de zeesluizen. Overal heeft men dijken op Deltahoogte gebracht, maar in IJmuiden is niet veel gebeurd. En is het water eenmaal de sluizen voorbij dan loopt het zo via de zijkanalen het hele IJpoldergebied binnen. De dijkes langs die zijkanalen stellen dan niets voor. Dat is indertijd al in Tuindorp Oostzaan gebleken. De gemiddelde stand van de zeespiegel stijgt nog steeds en calamiteiten komen altijd onverwacht. Onze dorpsgenoot Chris van Warmerdam wees de provincie terecht op hun verantwoordelijkheid. Zijn commentaar: "Ik ben de Hansje Brinker van Spaarndam, alleen ik wijs met mijn vinger en hij stopt hem in de dijk".

MARKANTE FIGUREN

"t IS JAMMER DAT JE ZO LANG MOET SLAPEN
EN DAT DE DAG ZO KORT IS..."

* KLAAS DE BOER *

Geboren in Harlingen, op 30 mei 1916, maar als heel klein kleutertje al naar Spaarndam gekomen, om daar voor altijd te blijven wonen, te werken, zich in te zetten voor het dorpsgebeuren en naam te maken. Zo simpel ligt dat met één van onze markante Spaarndammers in dit Dorpsorgaan: Klaas de Boer.

Een paar jaar geleden kon men hem nog uittekenen met een sigaar in de mond en dampende rookwolken om zich heen; dat echter is verleden tijd, want na de schrik van het hartinfarct dat Klaas zo'n twee jaar geleden trof, zijn de sigaren definitief in de doos gebleven, voor hem althans, want gastvrij als hij is staan er op tafel toch de nodige rookwaren voor de liefhebber onder zijn gasten. Het onderwerp 'roken' duurt niet al te lang, maar komt toch even ter sprake omdat het zo helemaal bij Klaas hoorde. Zijn vrouw Jo staart voor zich uit en mijmert hardop: "Dan stond hij daar bij het water, sigaar in de mond en al rokende deed hij heel wat inspiratie op". Gelukkig is die inspiratie niet verdwenen, integendeel, nog altijd zit hij volop plannen en zijn zijn dagen te kort.

Bruisend en vitaal, zo moet hij altijd geweest zijn, ondanks het feit dat het zo'n klein onderdeurtje was. Zoals alle Spaarndammertjes uit zijn jeugd had ook Klaas een bijnaam, soms was dat "boertje", meestal "kleintje".

Herinneringen uit die tijd zijn er talrijk en het is een zichtbaar genoeg als hij daarover vertelt. De eerste terugblik is naar Klaas' eerste Sint Maarten in Spaarndam. Toen er een groepje kinderen door regen en storm bij Huize De Boer arriveerde, zag Klaasje (toen 4 jaar) de kans schoon en voegde zich ongemerkt bij hen. Uren was hij zoek, want noch zijn moeder, noch zijn vader hadden er enig idee van waar hij was gebleven. Toen hij na zijn rondgang door het dorp dan eindelijk thuis kwam en het behuilde gezicht van zijn moeder zag, haalde hij uit zijn vergaarde oogst het enige geldstuk dat men hem had toegestopt, een dubbeltje, en hij gaf het aan zijn moeder... Waarschijnlijk is hij altijd zo gebleven, iets van vertederend losmakend bij de ander. Zoals bijvoorbeeld bij de juffrouw van de lagere school die hem bij het afscheid even in haar armen sloot en hem een afscheidskus gaf... of zoals laatst bij mij (Ageeth), toen ik hem terugfietsend op de dijk naar huis, zag staan op het kerkhof. Zo stil, klein en kwetsbaar als hij daar stond... het bezorgde me even een brok in de keel.

Toch is het niet nodig om sentimenteel te doen over deze Klaas de Boer. Het is een man die heel duidelijk zijn eigen weg heeft gevolgd en zich staande heeft gehouden door alle jaren heen. Menigeen kent hem niet vanuit zijn jeugd. Echte bekendheid heeft hij gekregen door zijn functies binnen verschillende Spaarndamse verenigingen en commissies. De opsomming die nu volgt, past helemaal bij de man die ze uitvoerde en sommige zelfs nog uitvoert, want helemaal stilzitten is voor Klaas niet mogelijk, hij moet gewoon iets om handen hebben en onder toezicht van 'hoofdzuster' Jo lukt dat heel goed!

In zijn spaarzame vrije uurtjes gebeurt het weleens dat Klaas een boekje over "houtbewerking" bestudeert. Dat immers heeft altijd zijn grootste belangstelling gehad, vroeger reeds bij het maken van de sluisdeuren met Siebe Visser, waardoor tevens zijn interesse in de waterbouw groeide. Dat ging hij dan ook prompt studeren in de Timmertuinen in Amsterdam. Via zijn toenmalige werkgever baas Groot, kwam hij in contact met architect Prof. Holt, waarmee hij vele jaren heeft samengewerkt.

Daar kreeg hij een grote opdracht, nl. het bouwen van een kleuterschool in Oriehuis. Daarmee is hij als architect in Spaarndam voor zichzelf begonnen in 1955. Zijn huidige woning heeft hij na verbouwing (architect Klaas de Boer) betrokken in 1956. Behalve zijn vrouw Jo en later de kinderen, woonde er nog iemand in dat huis. Tante Leentje, een bejaard familielid.

Het was een zeer gelovige vrouw, die keurig iedere avond op de knieën haar gebeden prevelde.

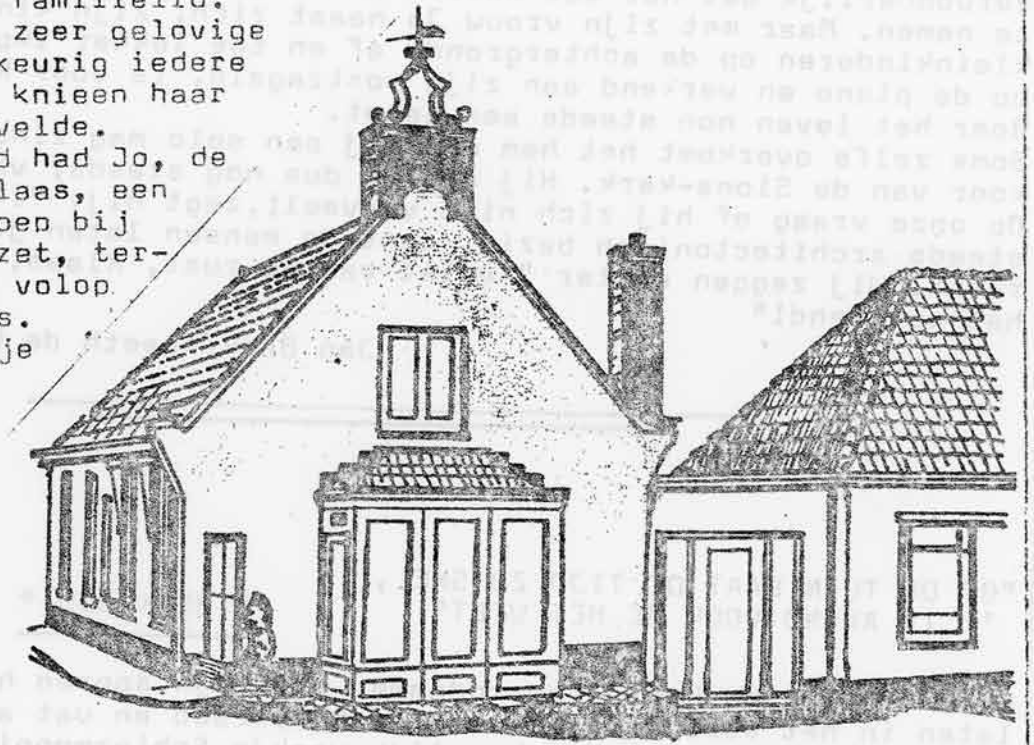
Op een avond had Jo, de vrouw van Klaas, een kom erwtensoep bij haar neergezet, terwijl ze nog volop in gebed was.

Na een tijdje kwam tante Leentje de lege kom terugbrengen met de woorden "God kon wel even wachten, maar de erwtensoep niet!"

Bijna tien jaar heeft tante Leentje bij hen gewoond en nog vaak wordt er aan haar gedacht.

Een grote hobby van Klaas uit die tijd en ook nu nog, was en is de muziek. Hij speelt piano op zijn eigen improviserende wijze, maar hij koos niet voor een piano-studie, want de bouw bleek toch zijn voorkeur te hebben.

Een andere hobby was de biljartclub, na 3 jaar vice-voorzitter en 23 jaar voorzitter is hij daar nog steeds lid van. Ook heeft hij vele jaren als sekretaris van de Contactcommissie gefungeerd, een commissie die zijn noodzaak heeft bewezen in het drukke Spaarndamse verenigingsleven. Deze commissie veroorzaakte echter wel een wijziging. Wordt de wijkraad voorheen benoemd door het gemeentebestuur, daarna werden er kandidaten gesteld door de bevolking van Spaarndam en werd de Dorpsraad daaruit gekozen. Klaas heeft twee verkiezingsperiodes van zeven jaar deel uitgemaakt van de Dorpsraad met één jaar onderbreking en is als voorzitter afgetreden in mei 1988.

Als architect gekomen in de Schoonheidscommissie van Haarlem, is hij van daaruit benoemd in de Commissie Beschermd Dorpsgezicht van Spaarndam op 15-12-'82.; hierin heeft hij nog steeds zitting. Met de op 17 en 18 september gehouden Monumentendagen heeft hij via Monumentenzorg ook nog steeds bemoeiingen.

Een na de oorlog noodzakelijke Vorderingscommissie, welke woningen moest vrijmaken voor zeer dringende woningzoekenden, heeft ook gedurende zes jaar van zijn diensten gebruik gemaakt.

Ook van de Raad van Gebruikers, waar hij als voorzitter van de Dorpsraad statuair zitting in had, heeft hij afscheid genomen. Rest ons nog te melden dat hij al 22 jaar deel uitmaakt van het College van Diaken en Kerkvoogden.

Al met al is het een hele opsomming geworden en het is dus niet verwonderlijk dat het wat moeite heeft gekost om wat gas terug te nemen. Maar met zijn vrouw Jo naast zich, zijn kinderen en kleinkinderen op de achtergrond, af en toe lekker improviserend op de piano en werkend aan zijn postzegels, is voor Klaas de Boer het leven nu steeds een genot.

Soms zelfs overkomt het hem dat hij een solo mag zingen in het koor van de Sions-kerk. Hij geniet dus nog steeds, volop!

Op onze vraag of hij zich niet verveelt, zegt hij: "Ik ben nog steeds architectonisch bezig, want de mensen laten je niet met rust". Wij zeggen echter "Geniet van je rust, Klaas, je hebt het verdiend!"

Jan Berk/Agèeth de Kuyser

"OP DE TUIN GAAT DE TIJD ZO SNEL,
't IS AVOND VOOR JE HET WEET"

* HENK OUD *

Wederom zo'n markante Spaarndammer die zijn sporen heeft nagelaten in het verenigingsleven, de Dorpsraad en wat al niet meer. Hij is net terug van een heerlijk weekje Schiermonnikoog: samen met zijn vrouw doet Henk Oud dit al voor het dertiende jaar.

En wat hebben ze dit jaar geluk gehad met het weer. Precies die éne mooie week van september konden zij genieten van dat prachtige eiland; slenterden ze samen door de duinen, maakten ze lange strandwandelingen.

Amper thuis kwamen de eerste regendruppels en het weer veranderde in één enkele dag van zomer in herfst. Op het moment dat we hem bezoeken, regent, stormt en onweert het zoals dat enkel hier zo goed kan. Maar aan de man tegenover ons is geen herfsttint zichtbaar; zijn zonnige, gebruikte gezicht doet ons denken aan de zomer.

Een man van de natuur dus, een buitenmens. Zijn leven lang al heeft hij zich door alle weersomstandigheden recht op gehouden. Als jochie van twaalf fietste hij met een grote bakkersmand voorop door de polder, om daar bestellingen af te leveren, brood te verkopen. Want Henk Oud is zo'n rasechte Spaarndammer wiens ouders een bakkerij hadden op de Pol en waar hij als jongen van twaalf jaar in kwam. Dat was dus van jongs af aan werken, werken en nog eens werken.

Over hoe het allemaal is begonnen, hoe het toen was, zijn er uiteraard genoeg verhalen. Bijvoorbeeld hoe de kinderen vóór ze naar school gingen de met deeg gevulde pannetjes bij Bakkerij Oud brachten en die ná schooltijd weer kwamen ophalen. Het brood bakken in zo'n pannetje kostte dan vijf cent. Meestal ging het eerlijk en nam ieder zijn eigen pannetje mee, maar het gebeurde ook wel eens dat iemand 'per ongeluk' een pannetje extra meenam met het gevolg dat er eegens een gezin zonder of met minder brood zat.... mooie verhalen..

Verhalen ook over de St. Franciscus-school in Haarlemmerliede, waar Henk eerst lopend naar toe moest, maar later met een bus van George Balm.

(Wat zou het mooi zijn om al die verhalen van de mensen die leefden in die tijd, gebundeld te zien! Dat zou een prachtig stuk geschiedenis zijn!)

Henk Oud geniet ook zichtbaar als al die herinneringen bij hem opkomen. Hij vertelt het met die voor hem zo kenmerkende hese stem, waar menig een hem door kent.

Er is me weleens gevraagd "Wie is dat, Henk Oud?", en dan was het meest voor de hand liggende antwoord: "Dat is die man die met Koninginnedag in de feesttent staat, die man met die schorre stem". Ja, dan wist men het wel!

Nog even terug naar de bakkerij. Toen de invloed van de supermarkten, ook in de broodbakkerij merkbaar werd, zijn ze met brood bakken gestopt in 1974, maar omdat Spaarndam niet ineens zonder broodbezorging kon, heeft Henk Oud nog twee jaar brood van Vermaat verkocht.

Hij was die loop langs de deuren echter zo gewend dat hij daar niet zomaar mee kon stoppen en hij ging weer dezelfde route doen, maar nu met tijdschriften. Dat wederverkopen heeft hij zo'n zeven jaar gedaan.

Ook voetballen heeft hij gedaan, in Spaarndam begonaen is hij via Onze Gezellen in S.H.S. terecht gekomen, dat later is gefuseerd met Spaarndam tot "Spaarnwoude".

Na eerst in de Wijkraad benoemd te zijn door B & W, werd hij later gekozen voor de Dorpsraad. Gedurende 4 jaar heeft hij zich daar dienstbaar gemaakt.

Met bestuurlijk deelnemen aan het verenigingsleven begon hij in 1953 bij de Commissie Koninginnedag, een commissie waarin het zitting hebben veelal een zaak was van opvolging van vader op zoon, een commissie ook die acht maanden van het jaar bezig was met de voorbereidingen voor die éne dag.

Uit zijn beginperiode herinnert Henk zich een leuke anekdote. De bekende Johnny Kraaykamp zou optreden in de feesttent. Toen hij 's middags met zijn Mercedes de Kolk op kwam rijden en kennis maakte met Henk, eens even om zich heen keek; vroeg hij aan Henk waar de tent was waarin hij moest optreden. Henk wees naar ons gezellige muziektentje en Kraaykamp's ogen werden groot van verbazing. Hij stamelde: "Is dat die feesttent, maar er zitten zoveel gaten in!" Uiteraard is zijn optreden gewoon doorgegaan, ondanks al die gaten!

Naast zijn functie binnen de Commissie Koninginnedag, was Henk ook bestuurlijk werkzaam in de toneelclub Ardalion. Echter, niet alleen bestuurlijk, hij heeft menig rol op de planken gezet, want hij was ook een verdienstelijk acteur. Immers, het langs de deuren gaan vereist toch ook enig akteertalent en dat kwam hem bij de toneelclub goed van pas. Dat langs de weg timmeren deed hem ook belanden in de R.K. Kring, waarvan hij nog steeds deel uitmaakt. Ook deze markante Spaarndammer heeft een rijk gevuld leven achter de rug. Hij kijkt met tevredenheid terug op wat achter hem ligt en geniet van het leven zoals hij dat nu leeft. Hij geniet van zijn kinderen en kleinkinderen, luistert graag naar muziek, ook popmuziek en, volgens zijn vrouw, is hij maar weinig thuis, want zijn volkstuintje is zijn lust en zijn leven. Tijd tekort dus, iets dat we toch vaak horen uit de monden van 60-plussers. Dat klinkt goed! Geniet nog maar lang, Henk!

Jan Berk/ Ageeth de Kuyser

DE GESCHIEDENIS VAN SPAARNDAM

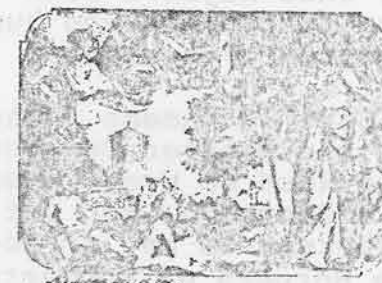
SPAARNDAM EN DE GROTE SODOMIETENVERVOLGING VAN DE JAREN 1730-31.

In de lente en zomer van 1730 heerste er grote onrust in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. De ontdekking van een reeks gevallen van sodomie (mannelijke homoseksualiteit) was er de oorzaak van. Het was begonnen in de stad Utrecht en het breidde zich snel uit over bijna alle gewesten der Republiek. Uit het gerechtelijk onderzoek kwam het beeld naar voren alsof het hele land er door geïnfecteerd was. Sodomie werd in die dagen als een misdaad tegen geloof en zeden gezien waarop de doodstraf stond. Het was een samenzwering tegen de morele basis van de samenleving, een symptoom van verwekelijking en van verwildering van zeden en moraal. Indien het "door God so bijzonder gesegende Vaderlandt" geen maatregelen zou nemen stonden er rampen te gebeuren. Het ging toen toch al zo slecht met de economie. Zou dit de verklaring zijn? Was het geen straf van God te noemen? Zou men de sodomie niet uitbannen dan dreigde de goddelijke wraak die eens voor dezelfde "gruwelen" Sodom en Gomorra had verwoest.

Het was allemaal begonnen met een klacht van de koster van de Domkerk in Utrecht, Joshua Wils, die met zijn gezin in de Domtoren woonde. Zijn zoon had twee mannen gezien die in de Egmondskapel op de tweede verdieping van de Domtoren "t vuyle werck" bedreven. Toen hij zijn vader er bij riep kon die de daders op heterdaad betrappen. Joshua stapte naar het gerecht en maakte het geval aanhangig. Aanvankelijk was de reactie wat traag. Er werd een commissie van onderzoek ingesteld en die bracht veel meer aan het licht. Met dit geval had men "den draad van de kluwen deezer Goddeloosheid" ontdekt. Er bleek een netwerk van contacten te bestaan dat liep via een "gemeen en slegt hujs". Zo kwam de onderzoekcommissie in contact met de verdachte Zacharias Wilsma, die zich ontpopte als de "hoofd-sodomiet". Hij was een prostituee die bereid was vele anderen aan te geven om zijn eigen leven te rekken. In de tijd dat hij nog soldaat was verbleef hij in verschillende garnizoensplaatsen en had daar homoseksuele contacten met diverse officieren. Ook kwam hij in Den Haag waar enkele rendez-voushuizen of "lolhuijsen" waren. Toen Zacharias Wilsma in 1726 de militaire dienst verliet, ging hij zich verhuren als harenknecht. Van de ene stad reisde hij naar de andere en daardoor kon hij vele namen noemen, waaronder die van "luijden van fatsoen". Zelfs een advocaat bij het Hof van Holland was er bij betrokken. Het was Mr. Nicolaas van Loenen, die de bijnaam had "de grootte Night".

In Den Haag en Amsterdam bleken er in totaal zeven "lolhuijsen" te bestaan. Naar buiten opereerden ze als bemiddelingsbureau tussen knechten en heren die een knecht zochten.

SODOMS ZONDE EN STRAFFE
OF
STRENG WRAAKRECHT
OVER
VERVLOEKTE BOOSHEIDT,
EN
LOTHS VROUW,
VERANDERT IN EEN
ZOUTPILAAR,
DOOR
LEONARD BEELS.
Predikant te AMSTELDAM.

Te AMSTELDAM,
By ADRIAAN WOL, en de Erve G. ONDER
DE LINDEN. 1730.

De bekentenissen van Zacharias Wilsma leidden er toe dat het Utrechtse Gerechtshof contact opnam met het Hof van Holland in Den Haag. Ook de hoven van andere gewesten werden ingelicht. Overall werden verdachten gearresteerd. Velen die de bui al zagen hangen namen de vlucht of doken onder. Op sodomie stond immers de doodstraf. Bovendien werd er tijdens het gerechtelijk onderzoek regelmatig gefolterd om bekentenissen af te dwingen. Wie zou dat kunnen doorstaan? In het verleden waren slechts incidentele gevallen veroordeeld en in het geheim terechtgesteld. Nu alles zo in de bekendheid was gekomen besloot het Hof van Holland tot publieke executies over te gaan. De zwaarte van de misdaad zou dan nog eens onderstreept worden en het volk worden afgeschrikt.

Toen bij de Rechtbank in Haarlem een brief uit Utrecht ontvangen werd waarin de namen van een aantal verdachten werden genoemd, reageerde men aanvankelijk nogal terughoudend. Kon iemand gearresteerd worden op grond van de aangifte van slechts één persoon, die bovendien medeplichtig was? Een corpus delicti was er niet, kon er ook niet zijn. De aard van de misdaad was immers zodanig dat het "zelfs gene traces (sporen) nalaat om daaruyt de waarheid te kunnen naspeuren". Eigenlijk verzwaeg men dit soort dingen liever. Het werd ook wel een "crimen nefandum" genoemd, d.w.z. een misdrijf waar maar beter niet over gesproken kon worden.

De toenemende onrust door de wildste geruchten die de ronde deden-tot in het buitenland aan toe-dwang echter tot een hard optreden. De angst voor Gods toorn sloeg niet alleen de predikanten maar ook de rechters en verantwoordelijke politici om 't hart...

Op 21 juli 1730 vaardigden de Staten van Holland een "PLACAAAT" uit dat alle die geene die haar op de bovenstaande wijze "hebben te soek gemaakt en sig daardoor verdagt hebben gemaakt van meede aan deze schenddaden schuldig te zijn" zich binnen een bepaalde tijd zouden moeten melden bij het Hof om zich te verantwoorden voor hun vlucht, op straffe van verbanning en confiscatie van goederen.

Schout en schepenen van Spaarndam ontvingen op 4 augustus 1730 van de baljuw van Kennemerland een missive waarin de eisen van het Placaat van de Staten van Holland en West-Friesland onder hun aandacht werd gebracht. Zij moesten nauwkeurig onderzoeken "of ook eenig persoon of personen sedert het begin van de maand mei sedert welke de rechargie van de schuldigen aan het verfoeylijk crimen van sodomie heeft beginnen ruchtbaar te werden, tot dato dezes toe, zich clandestienlijk sonder apporeren de redenen hebben geabsenteert en verlaten haere ampten, professien, diensten, kostwinningen en huijshoudingen en woningen, en welken haer daer door moetwillens ten uijtersten hebben verdagt gemaakt soo bij justitie als bij het gemeen (volk) van schuldig te weesen aan het crimen voors. (voornoemd) ende wijders mede nauwkeurig te onderzoeken en inquireeren op de redenen van hunne absentie ende vlieden bevindinge en informatien ofte verbaal over te senden....".

Nog dezelfde dag schreef Johannes Soufflé namens schout Antony Velsen en de schepenen het antwoord aan Meester Jacobus de Hohepied, Hoogbaljuw van Kennemerland en Raad en Vroedschap van de stad Haarlem: "Wij kunnen U wel Edelo Gestrange Heer tot antwoord op hetzelfde berigten dat ons niet bekend is dat er iemand van onse Borgers of ingezetenen sedert die tijt voorgenoemt sig clandestienlijk en tegen reden heeft geabsenteert en dat wij wel Edelo Gestrange Heer op geen een persoon, veel minder op personen woonachtig onder onse jurisdictie eenige suspicie (verdenking) konnen hebben van deel te hebben aan dat verfoeylijke crimen, derhalven meenden wij hier mede voldaan te hebben aan U wel Edelo Gestrange intentie waarmede wij U wel Edelo Gestrange toewenschen de protexie des alderhoogsten en langdurige gezondheid.....".

Voor Spaarndam was de kwestie van de sodomie daarmee afgelopen. Landelijk waren er 276 veroordelingen. Er vonden 75 executies plaats; 107 verdachten waren gevlucht en werden bij verstek veroordeeld; en van de overigen is het vonnis onbekend gebleven.

Toch veranderden de tijden. Folteringen in de rechtpraak werden steeds meer veroordeeld en ook de

doodstraf tegen homofilie werd ten slotte afgeschaft. Dat was wel te danken aan het Franse strafrecht dat na de annexatie van ons land door Napoleon hier van kracht was geworden.

Gerrit van den Beldt.

K O R T E
HISTORISCHE
E N
OORDEELKUNDIGE VERHANDELINGE
OVER DE
S O D O M I E,
VERVAATENDE

Derzelver Oudheit, Oorsprong, en voortgang onder de meeste Volkeren; mit den derzelver Afschuwelykheit, en de Voorbeelden der Godlyke Oordeelen en Straffen, u doorgaans daar op gevolgt.

Benevent het

P L A C A A T

Van haar Edelo Groot Mogende de Heeren Staten van

HOLLAND EN WESTVRIESLAND.

Ten dien opzichte grimanvert,

ingezonden stukken

UIT DE OUDE DOOS

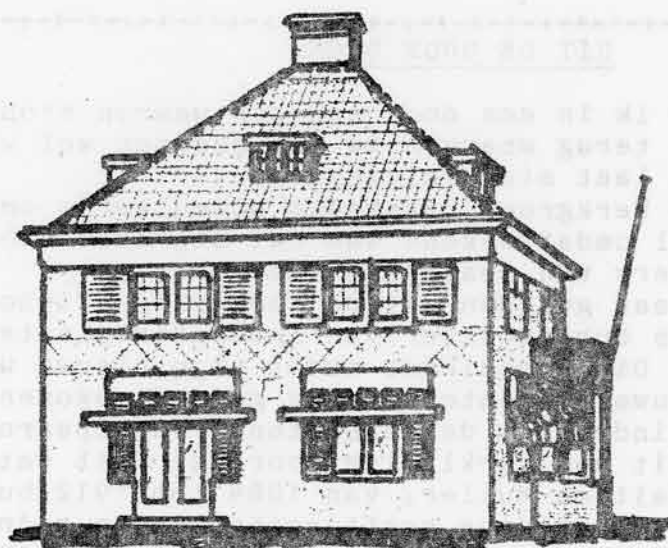
Op zolder vond ik in een doos een pak waarop stond "oude koopakte's Pol 46" terug waarvan ik het bestaan wel wist, maar dat nooit bekeken, laat staan uitgeplozen. De Historische Werkgroep Spaarndam stimuleerde om dit maar eens te doen, ook al omdat bekend was dat ons huis door een der laatste burgemeesters van Spaarndam was gezet. Het is nu 75 jaar geleden dat de feestelijke intocht van Baron van Fridagh als burgemeester van Spaarndam plaatsvond en wel op 23 april 1913. Dit geschiedde nadat zijn nieuwe woning klaar was en ook het nieuwe gemeentehuis was gereed gekomen, gebeurtenissen die een grote indruk op de ingezetenen van Spaarndam maakten. Misschien is dit een verklaring voor het feit dat zijn voorganger de goede W.D. Haitsma Mulier, van 1884 tot 1912 burgervader, veel minder tot de verbeelding heeft gesproken en zijn opvolger J.A. Bakhuizen, te Spaarndam van eind 1917 tot eind 1921, bijna vergeten is. Zo dat op het straatnaambordje in Spaarndam-Oost zijn ambtsperiode ten onrechte bij die van de Heer Schotto Gijsbert Lucas Frahs Baron van Fridagh werd opgeteld. Hoe kwam de Baron nu op Spaarndam terecht en waarom verliet hij ons dorp weer, tesamen met zijn niet minder indrukwekkende echtgenote Mevrouw Madeleine van Fridagh geboren van Kaathoven, nauwelijks vier jaar na hun glorieuze intrede?

In het begin van de twintigste eeuw hadden de Haarlem omringende dorpsgemeenten er duidelijk behoefte aan om zich te profileren tegen de zich uitbreidende stad. Rond Amsterdam waren er toen al verscheidene plattelandsgemeenten door het verstedelijkingsproces verloren gegaan.

In 1906 was Schoten voorgegaan met het bouwen van een gemeentehuis, hetgeen nu nog staat aan de Rijksstraatweg, en te zelfder tijd zag Jhr. Tedingh van Berkhout, burgemeester van Haarlemmerliede en Spaarnwoude kans om te Halfweg ook een fraai gemeentehuis, alsmede een burgemeesterswoning te doen verrijzen. Het was een tijd van grote veranderingen, met name ook rond Spaarndam met zijn nog betrekkelijk nieuwe polders, fort en grotere sluis. De visserij-bevolking vooral vreesde het ergste voor een verdere neergang voor hun broodwinning en het is dan ook uit die kringen dat, na het overlijden van burgemeester Haitsma Mulier in 1912 er sterk voor werd gepleit dat voortaan Spaarndam's burgervader op het dorp moest wonen en dat er ook een modern gemeentehuis diende te komen.

Nu was er alleen geld voor het laatste bijeen te krijgen zodat de nieuwe kandidaat voor het hoogste ambt, naast de nodige daadkracht, ook over een goed gevulde beurs diende te beschikken én bereid te zijn daaruit zijn nieuwe woning te bekostigen. Het lukte om Baron van Fridagh, die aan deze verlangens voldeed, voor Spaarndam te interesseren en hij werd op korte termijn benoemd. Zijn vorige standplaats was Limmen bij Alkmaar. Toen het burgemeestersechtpaar zich in het voorjaar van 1912 te Spaarndam kwam presenteren en daarbij ongetwijfeld een bezoek bracht aan de beoogde bouwplaats, vielen zij voor het fraaie uitzicht over het Spaarne en de ruimte rondom. Maar er viel daar ter plekke 'Het Mozenerf' in de volksmond, nog wel het een en ander te doen, alvorens er gebouwd kon worden. Niettemin slaagde de voortvarende burgemeester erin binnen één jaar zijn huis te betrekken.

De Amsterdamse architecten Hulshoff en Kok kregen de opdracht voor ontwerp en bestek, zowel voor het gemeentehuis, Westkolk 4, als voor het burgemeestershuis. Het eerste werd gegund aan Van Wageningen, een Spaarndamse aannemer en het burgemeestershuis aan een Amsterdamse aannemer. Ook in Limmen had de heer van Fridagh meerdere bouwwerken doen verrijen zodat hij zelf de bouw begeleidde. Helaas werden er "fundamentele" fouten gemaakt die best voorkomen hadden kunnen worden! De grondslag deugde niet en dat had men na enig vooronderzoek kunnen weten. (hierover een volgende keer.) Het genot van het nieuwe huis duurde dus amper vier jaar. In deze ambtsperiode ontmoette Van Fridagh een aantal teleurstellingen op zijn pad. Spaarndam was een verarmend dorp. Dit had tot gevolg dat er weinig gegoede ingezetenen waren wat tot gevolg had dat het gemeentebestuur over weinig financiële armslag beschikte. Hierdoor bestond een achterstand in de inmiddels overal verlangde voorzieningen als waterleiding, gasnet met openbare verlichting, elektriciteitsnet, telefoonnet, om maar niet te spreken van huisvuil en privaatafvoer. Bovendien riep de uitvoering ervan door de geaardheid van ons dorp extra problemen en kosten op. Toen hier flink wat aan werd gedaan en de rentelasten even flink stegen, sloot de begroting niet meer. De burgemeester wilde de taak van de gemeentesecretaris met zijn ambt combineren, hetgeen wel mocht maar niet tegen een extra vergoeding en hij zat al met zijn nogal dure huis en lage salaris. Ook de zeer weinige gemeentedieneren en de schoolonderwijzer werden uitgeknepen. De jaren van de eerste wereldoorlog brachten bezetting van de forten en inkwartiering bij de Spaarndamse huishoudens met zich mee. Daarmede is blijkens de cijfers een belangrijke inkomensbron gemoeid geweest. Niettemin bleef het gemeentebestuur verstoken van evenredige inkomsten, behalve het leveren van drinkwater gaf enig inkomen. Gedeputeerde Staten van de provincie haalde een streep door alle pleidooien voor hogere bijdragen en vond dat de belastingen maar verhoogd moesten worden, hetgeen betekende, bij het toenmalige heffingsstelsel, dat de drempel voor belastingplicht verlaagd moest worden en dat kwam niet door de Raad van Spaarndam. Vooral dokter W. Nije was hiervan een grote tegenstander, hetgeen hem op Spaarndam nog liefder maakte.

Toen getracht werd om door annexatie van de Houtrakpolder ten koste van Haarlemmerliede en Spaarndam een oplossing te forceren, kreeg Spaarndam's burgervader ook van deze zijde de wind van voren. De boeren aldaar, hoewel op Spaarndam georiënteerd, zagen het ook niet zitten om voor de nooddriftigheden van het oude dorp mee te moeten opdraaien, zoals die van de Spaarndammerpolder al deden. Ten einde raad besloot het gemeentebestuur en bloc af te treden als de Commissaris van de Koningin niet met een oplossing kwam. Dat deed deze niet en de zaak werd weer gesust. Baron van Fridagh hield het toen snel voor gezien. Hij vertrok naar Geldermalsen alwaar hij, blijkens recente naspeuringen, maar enkele maanden burgemeester is geweest. In het begin van de twintiger jaren dook hij weer op als burgemeester van Schoorl, wederom bij Alkmaar, hetgeen hij de rest van zijn ambtelijke leven is geweest. Het moge duidelijk zijn dat Spaarndam, in de ogen van de buurgemeenten en van de provinciale overheden niet bepaald had getoond zich zelf financieel te kunnen redden, hetgeen de latere annexatie (1927) door Haarlem dan ook tot gevolg had.

G.P. Stapel

"H E T G A A T N I E T V A N Z E L F W E G" ...

Soms waait een minder fris geurtje wel vanzelf weg. Maar als een stankbron zijn vieze geur blijft verspreiden, dan moet je er zelf iets aan doen! Een van de middelen om stank te bestrijden is: BELLEN. telkens als het stinkt, al is het 's nachts, naar de MILIEU-TELEFOON: 0 2 3 - 3 1 0 2 0 0 En u heeft al heel wat keren geklaagd over DE stank! En reken maar dat dat geholpen heeft!

In Spaarndam kon je in de maanden mei en juni, toen er bijna steeds een noordelijke wind woei, ongehinderd door stank ademen. Voor veel mensen was dat een opluchting. En - opgelucht waren we toch al, want in april was de hinderlijkste stankverspreider, Rutte Recycling, door de rechter bevolen zich te gaan houden aan de bepalingen van de hinderwet en de stank tot een aanvaardbaar peil terug te dringen. Iedereen hoopte dat dit zo'n zware druk op Rutte zou zijn dat er daadwerkelijk iets zou gebeuren aan de stankoverlast.

EN IS ER AL IETS GEBEURD ?

Dat weten wij nog niet zo zeker! Er zal ongetwijfeld een onderzoek gedaan worden of het vonnis al dan niet uitgevoerd moet worden. Bij dit onderzoek zullen ook de klachtenmeldingen bij de Milieu-telefoon weer van belang zijn. Als u definitief af wilt zijn van de Ruttestank dan kunt u nog niet ophouden met uw klacht te melden. Wij adviseren u, desnoods uw klachten (met precieze datum en tijd) een paar weken op te sparen, en dan in één keer te melden. Bel dus - als het weer mocht stinken: MILIEU-TELEFOON: 310200

Milieuplatform Rutte,
Postbus 45, Spaarndam

STAAT HET DORPSCENTRUM NOG CENTRAAL?

Dit is een vraag die Kees van der Sluys in het vorige Dorpsorgaan stelt. Wij menen van wel! Sinds de totstandkoming van het Dorpscentrum is het aantal verenigingen aanzienlijk toegenomen. Hun activiteiten breiden zich nog steeds uit. Zodanig dat wij, waar het de sportzaal betreft, niet volledig aan de behoefte kunnen voldoen.

Helaas is gebleken dat het dorps huis en het kruisgedeelte, in enkele gevallen niet aan de verlangens van de gebruikers kunnen voldoen. De bovenzaal is ongeschikt voor een groot koor. Uit een akoestisch onderzoek is gebleken dat deze ruimte, zonder ingrijpende verbouwing, hiervoor niet geschikt is te maken.

Don Bosco kunnen wij in het Dorpscentrum niet die vrijheid bieden die wel tot de mogelijkheid van de bunker behoort. Voor de fysiotherapeut is niet die ruimte aanwezig die nodig is om gelijktijdig met z'n tweeën te kunnen werken.

Het gevolg is geweest dat, enige jaren geleden, het koor, Don Bosco en de fysiotherapeut vertrokken zijn naar voor hen geschiktere ruimten. De huur speelde daarbij geen of geen doorslaggevende rol. De financiële gevolgen van dit gebeuren zijn voor het Dorpscentrum gelukkig aanzienlijk minder dan men zou verwachten.

Het vertrek van de naaclub was het gevolg van een geschil tussen de leraren en het Dienstencentrum. Het bestuur van het Dorpscentrum stond daar buiten en werd voor een voldongen feit geplaatst.

Uit het bovenstaande blijkt dat de veronderstellingen van Kees van der Sluys onjuist zijn. Bij het vertrek van enige gebruikers ging het wel om betere onderkomens en niet zozeer om de zaalhuur.

Niet alleen de veronderstellingen van Kees van der Sluys zijn onjuist, ook zijn conclusies zijn niet goed. Het is n.l. niet zo dat als gevolg van dit vertrek de huren zijn verhoogd. De huurverhogingen zijn lager gebleven dan de richtlijnen aangeven. De subsidiërende gemeenten hebben dit goed gevonden omdat het goed gaat met het Dorpscentrum. Ook in financieel opzicht.

Kees van der Sluys is bang dat het Dorpscentrum een soort café-biljart zal worden. Hij hoeft daar niet bang voor te zijn. Het biljart is op verzoek van het Dienstencentrum en met instemming van de gemeentebesturen geplaatst, omdat het o.a. aan ouderen en jongeren mogelijkheden biedt waaraan behoefte bestaat. Het is geen winstobject, maar wij zijn blij dat het Dorpscentrum ook hier zijn centrale functie kan vervullen. Een bar behoort tot het wensenpakket van de gebruikers. De opbrengst is inderdaad een onderdeel van het inkomen. Dat is vanaf het begin zo geweest en dat is normaal. Ook hier is niets ongezonds aan de hand.

Kees van der Sluys stelt dat hij niet schrijft vanuit een verenigingsbestuur en ook dat hij niet beschikt over exploitatiecijfers. Wij betreuren het dat hij, voordat hij ging schrijven, zich onvoldoende op de hoogte heeft gesteld. Wanneer hij het echter op prijs stelt alsnog vollediger te worden ingelicht dan in deze reaktie mogelijk is, dan zijn wij daartoe gaarne bereid.

Namens het bestuur van het Dorpscentrum,

W.F.Gijzel, voorzitter
C.L.Doeven, secretaris

* BUSTOCHT DIENSTENCENTRUM *

Donderdag 8 september half negen gingen 55 deelnemers een dag op stap. Deze bustocht was georganiseerd door Dienstencentrum Spaarndam.

De tocht ging van Spaarndam richting Nrd.Limburg. Maar voordat wij deze afstand zouden rijden, werden wij verrast door een koffiestop in Enspijk. Daar werden wij getraakteerd op twee maal koffie met één gebak.

Voor de eerste stop hadden wij een mooie rit gemaakt door Vijf-heerenland met hele mooie hofsteden en huizen. Na deze stop gingen wij via de snelweg richting Helmond langs de Zuid-Willemsvaart naar de Peel. Daar aangekomen gingen wij naar het plaatsje Meijel (halverwege Helmond en Venlo) om daar een prima verzorgde koffietafel te nuttigen. De stemming zat er goed in.

Na de koffietafel kwam er een gids in de bus en die ging heel veel vertellen over de Peel, hoe het vroeger was en hoe het nu was. Nou, dat hebben wij goed kunnen constateren, want in plaats van turf dat gewonnen wordt zijn er nu allemaal mesterijen ontstaan. Dat schijnt niet zo slecht te zijn want de Peel, zowel in Brabant als Limburg staat vol met hele grote bedrijven voor het mesten van varkens, koeien en ook voor kuikens. Het was heel interessant om te zien en te horen.

Na deze rondrit door de Peel zijn wij nog even terug gegaan naar Meijel om het lichaam te smeren. De buschauffeur heeft tenslotte ook zijn rust nodig want hij heeft ons onderweg veel verteld.

Om half vijf gingen wij weer richting huis, maar voor wij dat gingen doen, hadden wij nog een stop in de Gouden Leeuw in Montfoort voor een heel goed dinee. Nadat een ieder zich te goed had gedaan aan allerlei lekker eten was er nog gelegenheid om een drankje te nuttigen. Maar zoals altijd komt er weer een eind aan. Om 4 kwart voor acht vertrokken wij weer uit Montfoort naar Spaarndam, waar wij weer allemaal voldaan terugkeerden.

Vanaf deze plaats wil de schrijver van dit verslag allen hartelijk bedanken voor de mooie dag die wij samen mochten doorbrengen en in het bijzonder het Dienstencentrum en de medische hulp die natuurlijk ook mee op reis was.

Het was een hele fijne dag en nogmaals hartelijk bedankt allemaal.

een deelnemer

SPAARNDAMS GEMENGD KOOR *80 jaar *

De op één na oudste vereniging van Spaarndam hoopt 8 oktober a.s. haar 80-jarig jubileum te vieren.

Zoals een zangvereniging betaamt zal dit heugelijke feit gevierd worden door een concert, verzorgd door drie gastkoren en ons eigen Spaarndamse koor. Ons koor zal o.a. een stukje muziek ten gehore brengen: "Ons Lied", dat eertijds op de eerste uitvoering n.l. in 1909 ten gehore is gebracht en is geschreven door de oprichter van ons koor, meester J.Zuidweg.

Dit stukje muziek is destijds in cijferschrift geschreven, en anno 1988 rolt de omslag van ons programmaboekje uit de computer. Waar blijft de tijd?

Over tijd gesproken: wordt het voor u geen tijd om u eens met zang te gaan bemoeien? Wij zijn er trots op dat we in Spaarndam een 80-jarig zangkoor hebben, maar wij kunnen dat niet volhouden als straks de gemiddelde leeftijd van de leden 65 jaar is; wat niet inhoudt dat een 65-plusser geen lid meer zou mogen worden. Van 16 tot 80 jaar bent u van harte welkom!

Wij repeteren iedere donderdagavond van 20.00 uur tot 22.15 uur in de Spaarneschool.

Tot ziens op het concert of, wie weet, op de daaropvolgende repetitieavond.

J.In 't Veld
Voorzitter S.G.K.

KLEIN FOUTJE: beklemmend en ontroerend.

Cabaret met als thema: wat het betekent om zwakzinnig of gehandicapt te zijn.

Wat maken je ouders, broers en zusters allemaal door en hoe kijkt de buitenwereld daar tegenaan.

De teksten van dit cabaret zijn van Pieter de Jong.

De muziek is geschreven door Jan Brandsma (piano) en René Meer (gitaar)

De Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, afd. Spaarndam, nodigt iedereen uit te komen op dinsdagavond 18 oktober naar het Dorpscentrum.

Deze avond is mogelijk geworden door de cheque van f. 1000,- die de Rabobank tijdens haar heropening op 27 november 1987 aan genoemde Bond overhandigde.

PRIVE

Voor de vele blijken van belangstelling en medeleven die wij mochten ontvangen na het overlijden van onze vader en opa Bouwens, willen wij langs deze weg graag iedereen bedanken.

Fam. Bouwens

In Memoriam: Zr. Jet Boon

Vier weken nadat zij 75 jaar was geworden, overleed zr. Jet Boon. Hoewel haar gezondheid de laatste jaren achteruit ging kwam dit verscheiden toch nog onverwacht.

Na haar vertrek uit Spaarndam woonde zij enige jaren in Den Haag, waar zij zich inzette voor het kerkewerk. Daarna vertrok zij naar Velp. Haar belangstelling voor het wel en wee in Spaarndam bleef echter steeds groot.

Zij werkte hier vele jaren als wijkzuster; een baan die niet te benijden was. Op de fiets de polders in, soms bij avond, later de brommer en nog veel later de auto. Of het laat was of vroeg, mooi of slecht weer, ze ging. De hoogtezoonpatiënten verzorgen bij de dokter aan huis en tegelijkertijd de instrumenten uitkoken, soms injecties geven.

Zuigelingen- en kleuterzorg bij haar aan huis, patiënten thuis verzorgen, het moest allemaal gebeuren. En dan nog werd ze niet altijd gewaardeerd. Hobbies kon ze gelukkig uitleven. Ook was zij de oprichtster van de afdeling Spaarndam van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen. Een afdeling die nog steeds goed floreert en nog altijd haar belangstelling had.

Bij de eenvoudige en ontroerende crematieplechtigheid van deze vrouw, waarvan degenen die haar goed kenden wisten hoe een warm en meelevend hart zij had en hoe zij vaak mensen met raad en daad bijstond, waren vier leden van de Spaarndamse Bond van Plattelandsvrouwen aanwezig. Dit werd door de familie erg gewaardeerd.

M.de VRIES - MEIJERS

PAALZITTEN 1988

Zaterdagmorgen 7.30 uur loopt m'n wekker af. Even douchen, eten en met volle moed naar de feesttent waar we ontvangen werden met een lekker bakkie koffie.

Om $\pm$ 8.30 uur moesten we proefzitten en Herman Berg bracht de voetensteunen op de gewenste hoogte. Daarna weer van de paal om een tweede bakkie te nuttigen. Om even voor half tien sprak Hein een welkomstwoordje en besprak Mich de spelregels.

9.30 uur: het was zover, alle 15 deelnemers werden in de paal 'gehesen' voor een lange, slapeloze 30 uur. De kermis begon te draaien en de toeschouwers kwamen het veld op. Iedereen zat met volle moed op de paal.

11.55 uur: de palen 1 t/m 8 krijgen 5 minuten rust, ook degenen die op de paal zaten krijgen 5 min. rust. Nog een half uur en ik mag er ook af voor de plas- en rekpaauze. De pauze is snel afgelopen en we gaan de paal weer op voor de volgende 2 uur.

De tijd gaat erg snel; families en vrienden komen vragen hoe het gaat. Het antwoord is simpel: "Tot nu toe gaat het prima!" Inmiddels is de Veronica-vrachtwagen aangekomen en wordt deze omgezet in een road-show met als presentator, Hennie Laeflang. De hele middag houdt hij vooral de kinderen zoet met de dikke-billen-race, de muziekkwis of zoekt een nieuw zangtalent. Vrolijk dansen wij op de paal mee op het deuntje van de dikke-billen-race.

Om $\pm$ 13.00 uur kregen we een uitstekende lunch, verzorgd door Mich en Agnes. Daar waren we echt aan toe. Tussendoor konden we volop te drinken krijgen. De hele dag was er af en toe een 'binnenbrandje' in de tent van de botsauto's, maar 'brandweer-man' Frans, op paal 8 was er met zijn sirene snel bij en had de 'brand' snel onder controle. In de pauzes konden we gemas-seerd worden door Els, Ron of Eltjo en menigeen maakte daar gebruik van. Tegen een uurtje of vijf kwamen ze vragen wat we wilden eten, bami, nasi of een lekkere, vette hap bij Rob vandaan. We genoten van onze warme hap en met een volle maag konden we de avond tegemoet. Omstreeks 20.30 uur begon de muziek in de feesttent te draaien en de paalzitters deinden vrolijk mee. 's Avonds kwam Edw in Gorter met een bami- of nasi-hap of een kroket voor ons, paalzitters. Klasse Ed!

23.00 uur kwam er een optreden van de meidengroep "Mascara" en "De grote 15" zongen nog steeds vrolijk mee. Met om 24.00u "Saskia en Serge" en als uitsmijter om 1 uur "Arie Ribbens", die voor een paar sadistische liederen zorgde. Want denkt u zich eens in; een liedje als "Spaarndamse nachten zijn lang", "Zak eens effe door" of "'s Nachts na tweeën, dan gaan we met z'n allen naar beneden", werkt niet echt stimulerend voor de paalzitters na 15 uur zitten.

Nadat de tap was gesloten en het feest was beëindigd, kwamen nog vele belangstellenden langs en $\pm$ 4 uur stroomde het veld leeg en dachten we "Nu word het moeilijk." Maar dit bleek niet het geval. Van 4 t/m 7 uur kregen we een fantastische "Amstel Bier" show, gegeven door niemand minder dan Dolf en Martin. Dolf zei niets (volgens hem), maar het waaiden wel en Martin heeft volgens eigen-zeggen ons de nacht doorgesleept.

Ook was er van 4 t/m 14.00 uur een fantastisch "Cola met wat erin show" gegeven, door onze eigen "tarzan" Rob, die Andrea op paal 7 f. 100,- bood als ze eraf kwam om met hem te gaan stappen. Ook gaf Dolf een fietsshow weg op de fiets van Jan Barnhoorn, die door het trio Barry Hoorn werd genoemd.

+ 6.30 kwamen mijn neefjes Marco, Léon en Sebastiaan die te- samen met mijn tante Rita Lemmers en mijn oom Theo Lemmers vroeg waren opgestaan om Agnes op paal 10 en mij een lekker ontbijtje te bezorgen. Een uur later kwam de familie Veenhof met een ontbijt, compleet met een gekookt eitje en een kopje thee. Dat ging er best in. Vanaf half tien kwamen er weer volop toeschouwers waaronder mijn broer Richard. Eigenlijk zou hij de hele nacht blijven, samen met zijn vriendin Ingrid, maar hij kreeg helaas last van de "Ziekte van Amstel" en was vastbesloten zijn roes uit te slapen. Ingrid heeft mij echter de hele nacht wakker gehouden. Zij was heel vroeg opgestaan om eerst te gaan werken en daarna bij mij te blijven. Klasse Grid!

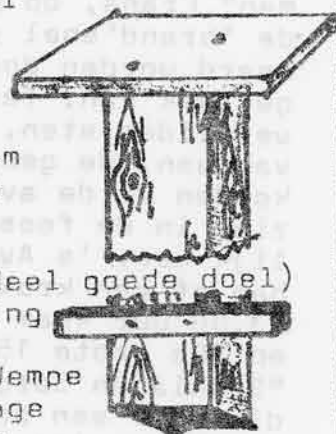
De zitters op paal 9 t/m 15 kregen in de gaten dat de verzor- gers Cor en Mich ons te laat van de paal afhaalden voor de pauze. Dit was echter niet het geval voor de palen 1 t/m 8. Cor zette ook steeds de klok een poosje terug, hé Joke? (Geintje hoor Cor)

Om 13.00 uur kregen we een lunchpakket en er restten ons nog drie uur. De Veronica Road-show was er ook weer volop en Hennie riep verschillende keren de premies op die hoog opliepen.

Om half 2 was er de laatste pauze voor de palen 1 t/m 15. Doordat het zonnetje was gaan schijnen was ik een beetje duf geworden en besloot om in de pauze gebruik te maken van het koude water om me op te frissen. Hierdoor vergat ik te plassen en ik zat de laatste 3 kwartier aardig te knijpen.

5 Minuten voor tijd kwam Hennie Leeftang om de laatste minuten vol te brengen. Hein keek op zijn horloge en Hennie kon gaan aftellen samen met de vele toeschouwers 10,9,8,7,6,5,4,3,2,1 en de "grote 15" mochten van de paal af na dertig lange, moei- lijke, slapeloze uren. "De Grote 15" bestond uit:

Paal 1 Ronald Brouwer, hij zat voor Johan Winkel
 Paal 2 Dennis Koomen, voor Polderman
 Paal 3 Richard Haak, voor Stapel BV
 Paal 4 Maarten Bosma, voor Dijkman Kaas
 Paal 5 Bart Duindam, voor Garage Balm
 Paal 6 Fred Wempe, voor Winkelcentrum Spaarndam
 Paal 7 Andrea Tjeertens, voor John van Geldorp
 Paal 8 Frans Rodenburg, voor Hoogvliet
 Paal 9 Eric Goebert, voor de Zoete Inval
 Paal 10 Agnes Lemmers, voor Stevin (grootste deel goede doel)
 Paal 11 Henk Hagemeijer, voor Joh. Kuijten Paling
 Paal 12 Joke Gorter, voor de Rabobank
 Paal 13 Anneke Baltus, voor Transportbedrijf Wempe
 Paal 14 Martin van de Velde, voor Spijker Garage
 Paal 15 Dennis Molenaar, voor Molenaar Bielzen

Aan het eind van dit verslag begin ik te merken hoe moe ik ei- genlijk ben en wil dan ook besluiten met het bedanken, namens alle paalzitters de organisatie en verzorgers, te weten: alle Sponsors; Ap Ruijgrok, Gerrit Geldorp, Hans Knijn, Gerard Lemmers, Mich Huijboom, Roel van Aalst, Herman Beng, Frank Oud, Kees ter Beek, Cor Giesberts en Hein Berkkamp. Els en Ron Dok- ter en Eltjo en verder iedereen die ik vergeten ben. Deze mensen hebben ons fantastisch geholpen om deze marathon tot een succes te brengen en was voor mij een motivatie om volgend jaar weer te gaan zitten. Grote Klasse!

Dit verslag besluit ik met: "Iedereen bedankt en tot volgend jaar!"

Eric Goebert, paal 9

